

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Christiansborg, den 14. marts 2005
EU-konsulenten

Miljø- og Planlægningsudvalget
(2. samling)
MPU alm. del - Bilag 87
Offentlig

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

EU-sager på Miljø- og Planlægningsudvalgets område

Kort resumé

Denne info-note giver en oversigt over de **højt prioriterede lovforslag** og visse andre væsentlige initiativer på **miljøområdet i 2005**.

Kommissionen vurderer, at der muligvis kan opnås **politisk enighed** i Rådet om følgende forslag på miljøområdet i **første halvår** af 2005:

- 1) Forslag om opbygning af en infrastruktur for geografisk information.
- 2) Forslag om beskyttelse af grundvandet mod forurening.
- 3) Forslag om at opbygge et register med oplysninger om virksomheders udledning af stoffer til luft, vand og jord samt deres affaldsproduktion.
- 4) Forslag om nyt finansielt instrument for miljøet (Life+).
- 5) Forslag om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Kommissionen **forventer foreløbig at fremsætte et yderst begrænset antal nye forslag til EU-lovgivning i 2005**. Derimod vil Kommissionen fremsætte en række **strategier** om f.eks. luftforurening fra transportsektoren, beskyttelse af biodiversitet m.v.

Herudover bør forslaget til **ny kemikalielovgivning** fremhæves. Forslaget er meget omfattende – det fylder mere end 1.200 sider – og sigter på at samle al eksisterende lovgivning om beskyttelse mod kemikalier. Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet i juni (miljø) under det luxembourgske formandskab. Der forventes dog ikke opnået politisk enighed i Rådet i indeværende halvår.

Info-noten er baseret på offentligt tilgængelige oversigter dels fra det luxembourgske formandskab, dels fra Europa-Kommissionens arbejdsprogram fra slutningen af januar 2005. Der tages forbehold for eventuelle ændringer siden offentliggørelsen.

Det fremgår af Folketinget forretningsordenen (§ 7, stk.2), at hvert fagudvalg behandler de EU-sager, der berører fagudvalgets ansvarsområde.

Foreløbig dagsorden for rådsmødet (miljø) den 24. juni 2005

Følgende forslag til EU-lovgivning forventes at blive behandlet af på rådsmødet (miljø) i juni 2005 jf. den foreløbige dagsorden fra det luxembourgske formandskab.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Fællesskabet (INSPIRE) (KOM 2004(516)).**

Formålet med forslaget er at fastlægge en retlig ramme for oprettelsen og driften af en infrastruktur for geografisk information i Europa med henblik på at formulere, gennemføre, overvåge og evaluere Fællesskabets politikker på alle niveauer og informere offentligheden.

Rådet forventes at foretage en **politisk debat** af forslaget.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af grundvandet mod forurening (KOM 2003(550)).**

Forslagets formål er at fastsætte specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med forurening af grundvand. Disse foranstaltninger omfatter især

- 1) kriterier for vurdering af god kemisk grundvandstilstand og
- 2) kriterier for bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationen af forurenende stoffer i grundvandet og kriterier for hvordan disse tendenser kan vendes.

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om etableringen af et register om virksomheders udledning af farlige stoffer og deres affaldsproduktion (PRTR) (KOM (2004) 634).**

Formålet med forslaget er at opbygge et register med oplysninger om virksomheders udledning af stoffer til luft, vand og jord samt deres affaldsproduktion.

PRTR er en forkortelse for **Pollutant Release and Transfer Register**. Danmark skal opbygge et sådant register for at leve op til krav fra OECD og krav i PRTR-protokollen under Århus-konventionen om offentlighedens adgang til oplysninger.

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det finansielle instrument for miljøet (Life+) (KOM (2004) 621)**

Formålet med forslaget er at tilvejebringe et nyt finansieringsprogram for miljøet, der skal bidrage til at bekæmpe klimaændringer, standse nedgangen i biodiversiteten, minimere sundhedsskadelige miljøpåvirkninger og forbedre forvaltningen af naturres-

sourcer og affald. Kommissionen har foreslået at afsætte 2,19 mia. EUR i perioden 2007-2013.

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 24. oktober 2003 om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århus)**

I dette forslag til direktiv fastlægges en række mindstekrav vedrørende adgang til administrative og retslige procedurer på miljøområdet, og dermed gennemføres den tredje søjle i Århus-konventionen i EU's og medlemsstaternes lovgivning.

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

- **REACH**
Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedr. registrering, vurdering og godkendelse samt begrænsninger for kemikalier (REACH), etablering af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF (præparatdirektivet) og forordningen om persistente organiske miljøgifte.

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 67/548/EØF (stofdirektivet) med henblik på at tilpasse det til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende registrering, vurdering, godkendelse og begrænsning af kemikalier (KOM 2003 (644)).

Formålet med REACH-forslaget er at forbedre beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet mod risici fra kemikalier samtidig med, at det sikres, at det indre marked fungerer korrekt, og kemikalieindustriens konkurrenceevne bibeholdes. Forslaget er meget omfattende – det fylder mere end 1.200 sider – og samler de eksisterende regler på området.

Formandskabet forventes at fremlægge en fremskridtsrapport.

Verserende højt prioriterede forslag

Følgende forslag vedrører alle Miljø- og Planlægningsudvalgets område og tillægges høj prioritet i Kommissionens arbejdsprogram for 2005. Det er dog endnu ikke oplyst, hvornår sagerne kommer på Rådets dagsorden.

Alle forslag er under behandling i Rådet og/eller Europa-Parlamentet. Forslagene kommenteres kort nedenfor. Der kan hentes yderligere oplysninger om forslagernes indhold og status i beslutningsprocessen på EU-Oplysningens elektroniske statusblade. (<http://www.euo.dk/dokumenter/forberedende/statusblade/>).

1. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF (KOM (2001) 452-2)

Formålet med direktivet er at sikre en effektiv overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, så der i Fællesskabet kan indsamles de nødvendige oplysninger for at evaluere tendenserne i og kilderne til zoonoser og zoonotiske agenser. Evalueringen skal skabe et grundlag for arbejdet med at forebygge og bekæmpe af zoonoser og agenser som er relevante for Fællesskabet.

Zoonoser defineres som alle sygdomme og/eller infektioner, der naturligt direkte eller indirekte kan overføres fra dyr til mennesker.

Zoonotiske agenser defineres som alle vira, bakterier, svampe, parasitter eller andre biologiske enheder, der kan fremkalde zoonoser.

2. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om kvaliteten af badevand (KOM(2001) 581)

Forslaget indeholder bestemmelser om overvågning og klassifikation af badevandets kvalitet og om oplysning af offentligheden herom. Det sker med det formål at bevare, beskytte og forbedre miljøkvaliteten og beskytte menneskers sundhed.

3. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om ændring af direktiv 1999/32/EF med hensyn til svovlindholdet i skibsbrændstoffer - BIND II (KOM (2002) 595-2)

Formålet med forslaget er at reducere virkningerne af skibenes emissioner af svovldioxid og partikler (PM) på miljøforsuring og menneskers sundhed.

4. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om håndtering af affald fra udvindingsindustrien (KOM (2003) 319)

Forslaget opstiller en række foranstaltninger, procedurer og retningslinjer med henblik på at forebygge og begrænse de skadevirkninger på miljøet der skyldes håndtering af affald fra udvindingsindustrien.

5. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om overførelse af affald (KOM (2003) 379)

Det overordnede formål er at beskytte miljøet ved at indføre procedurer og kontrolordninger for overførelse af affald, afhængig af overførelsens oprindelse, bestemmelsessted og rute, affaldstypen og den behandling affaldet skal gennemgå ved bestemmelsesstedet.

6. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om visse fluorholdige drivhusgasser (KOM(2003) 492)

Forslaget har til formål at opstille en lovgivningsramme som skal reducere emissionerne af hydrofluorcarboner (HFC), perfluorcarboner (PFC) og svovlhexafluorid, som alle tre er kraftige drivhusgasser, der er omfattet af Kyoto-protokollen. Forslaget indeholder bestemmelser om indeslutning, indberetning samt markedsføring og brug af fluorholdige gasser.

7. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om arsen, cadmium, kviksølv, nikkel og polycykliske aromatiske kulbrinter i luften (KOM (2003) 423)

Med forslaget indføres der EU-lovgivning for stofferne arsen, cadmium, kviksølv, nikkel og polycykliske aromatiske kulbrinter som alle er kræftfremkaldende. Forslaget lægger til grund, at udsættelsen for sådanne forurenende stoffer skal være så lav, som det med rimelighed er muligt.

8. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om ændring af direktivet om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, for så vidt angår Kyoto-protokollens projektmekanismer KOM (2003) 403)

Forslaget sigter på at reducere udledningen af drivhusgasser ved at fremme industriens brug af de fleksible mekanismer, der er indbygget i Kyoto-protokollen, som giver mulighed for at handle med kvoter.

9. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Det Europæiske Fællesskabs institutioner og organer (KOM (2003) 622)

Forslaget indeholder bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

10. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (KOM (2003) 624)

Forslaget tjener to formål. For det første bidrager det til gennemførelsen af FN/ECE-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. For det andet skal det udbedre visse mangler i kontrollen med miljørettens anvendelse.

11. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om batterier og akkumulatører og brugte batterier og akkumulatører (KOM (2003) 723)

Forslaget fastsætter regler for markedsføring og batterier og akkumulatører samt for indsamling, behandling og genvinding af brugte batterier og akkumulatører.

12. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om indførelse af standarder for human fældefangst for visse dyrearter (KOM (2004) 532)

Forslaget fastsætter standarder for human fældefangst, krav til fældefangstmetoder, tekniske bestemmelser om afprøvning af fældefangstmetoder og om certificering af fælder til fangst af visse vildtlevende dyrearter.

13. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om toogtyvende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (phthalater) og om ændring af Rådets direktiv 88/378/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om sikkerhedskrav til legetøj. (Forslaget behandles også i Rådet (konkurrenceevne).

Ændringsforslaget stiller skærpede krav til anvendelsen af phthalater i legetøj og indeholder ligeledes skærpede krav til mærkning af produkterne.

14. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra motorer med kompressionstænding til fremdrift af køretøjer og emission af forurenende luftarter fra køretøjsmotorer med styret tænding, som benytter naturgas eller autogas (LPG) som brændstof.

Formålet med forslaget er at skærpe Fællesskabets krav til begrænsning af forurenende emissioner fra nye motorer til tunge køretøjer.

15. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse polycykliske aromatiske kulbrinter i blødgøringsmidler til gummi og i dæk (27. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF)

Kommissionen foreslår at begrænse markedsføring og anvendelse af blødgøringsmidler og dæk, hvis indhold af bestemte polycykliske aromatiske kulbrinter over en vis størrelse, samtidig med at betingelserne for det indre markeds funktion bevares og forbedres. (Bliver behandlet i Rådet (konkurrenceevne).

16. Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om begrænsninger for markedsføring og anvendelse af toluen og trichlorbenzen (28. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF)

Kommissionen foreslår at begrænse markedsføring og anvendelse af toluen og trichlorbenzen (TCB). Toluen anvendes i dag som råvare ved fremstilling af en lang række kemikalier. Som følge af stoffets opløsningssevne kan det være til stede i bestemte forbrugerprodukter, herunder maling, klæbestoffer og lim. TCB benyttes bl.a som et procesopløsningsmidler. Forslaget henter støtte i anbefalinger fra en Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø. (Forslaget bliver behandlet i Rådet (konkurrenceevne).

17. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om 29. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om harmonisering af reglerne for visse farlige stoffer (CMR-stoffer).

Forslaget har til formål at beskyttes forbrugernes sundhed under hensyn til det indre marked. Forslaget tilføjer 346 stoffer til den gruppe af stoffer og præparater, er allerede er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske. Forslaget er allerede gennemført i dansk lovgivning, og Danmark støtter forslaget, jf. regeringens grundnotat af 26/1 2005.

Nye EU-initiativer på vej på miljøområdet

Vigtige lovgivningsforslag udenfor arbejdsprogrammet

Udenfor det egentlige lovprogram planlægger Kommissionen foreløbig at fremsætte få konkrete, nye lovforslag på miljøområdet. Kommissionen forventer at fremsætte følgende konkrete forslag (titlerne er uofficielle, idet forslagene endnu ikke officielt er fremsat):

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv der fastsætter normer for kontrol af forurening i overfladevand.**

Forslaget skal bidrage til at sikre en effektiv gennemførelse af den eksisterende lovgivning der har til formål at beskytte vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand mod en række kemiske stoffer.

Forslaget forventes fremsat i marts 2005.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om vedtagelse af foranstaltninger imod luftforurening fra motorkøretøjer. (Forslaget vil iflg. det oplyste blive behandlet i Rådet (konkurrenceevne)).**

Forslaget har til formål at sikre ensartede regler for emissionsnormer for motorkøretøjer i hele EU. Forslaget fastsætter også normer for visse mere miljøvenlige biltyper, herunder de såkaldte hybridbiler.

Forslaget forventes fremsat i september 2005.

- **Forslag til direktiv om vedtagelse af foranstaltninger til at afbøde negative konsekvenser af oversvømmelser.**

Det vil f.eks. kunne ske ved at anlægge fælles opsamlingsbassiner. Forslaget skal bl.a. ses på baggrund af de voldsomme oversvømmelser i dele af det centrale Europa for et par år siden.

Forslaget forventes fremsat i november 2005.

- **Forslag til rådsbeslutning om program med henblik på at forebygge og afhjælpe større menneskeskabte eller "naturlige" katastrofer til havs såvel som på landjorden.**

Forventes fremlagt og vedtaget i november 2005.

- **Forslag til rådsforordning der vedrører fastsættelse af miljøbeskyttende foranstaltninger i forbindelse med drift af fiskefarme**

Forventes fremsat i juni, og vil blive behandlet i Rådet (Landbrug og fiskeri).

Nye strategier, handlingsplaner m.v. på vej i 2005

Kommissionens arbejdsprogram for 2005 indeholder en række overordnede strategier og handlingsplaner. Disse initiativer har karakter af politiske debatoplæg, der efterfølgende vil udgøre et grundlag for Kommissionen til at fremsætte nye forslag til egentlige retsakter på miljøområdet.

I det følgende nævnes nogle af de væsentligste kommende **strategier** og **handlingsplaner** der har relevans for Miljø- og Planlægningsudvalget. Tidspunktet for forventet fremsættelse er angivet i parentes i de tilfælde, hvor det er oplyst.

- Meddelelse fra Kommissionen om **konsekvenser af de globale klimaændringer** (Ministerrådet (miljø) vedtog den 10. marts 2005 et sæt konklusioner der bl.a. indeholder nye skrappe målsætninger for **reduktion af CO2-indholdet** i atmosfæren i perioden frem til **2050**).
- Strategi til bekæmpelse af **luftforurening** – tværgående initiativ (maj).
- Strategi til bevarelse og beskyttelse af **havmiljøet** inden for flere sektorer (juli).
- Strategi vedrørende brugen af **pesticider** (september).
- Strategi for håndtering af **affald**, herunder muligheder for genanvendelse.
- Strategi for bæredygtig anvendelse af naturressourcer.
- Strategi til reduktion af **luftforurening** forårsaget af **luftfartsindustrien**.
- Handlingsplan for at imødegå faldet i den **globale biodiversitet**.
- Strategi til beskyttelse og forbedring af **jordkvaliteten** (november).
- Strategi for et **bedre bymiljø** som bl.a. vil fokusere på bedre miljømæssig forvaltning, bæredygtig transport, boligbyggeri og arkitektur.

V. Bilag 1.

EU's kompetence og beslutningsprocedurer på miljøområdet

Samarbejdet i EU på miljøområdet finder sted i den såkaldte overstatslige søjle I. Vedtagelse af lovgivning sker efter *den fælles beslutningsprocedure*¹, hvor Rådet og Europa-Parlamentet stort set er ligestillede som medlovgivere. Rådet træffer afgørelser med **kvalificeret flertal**. Europa-Parlamentet kan i sidste instans nedlægge veto mod vedtagelsen af et forslag. Regionaludvalget og Det Økonomisk og Sociale Udvalg er høringsberettigede.

På en række specifikke områder kræves **enstemmighed** i Rådet. Det gælder for lovgivningsforslag om

- a) bestemmelser af hovedsagelig fiskal karakter,
- b) foranstaltninger der vedrører fysisk planlægning, kvantitativ forvaltning af vandressourcer, arealanvendelse, bortset fra affaldshåndtering og
- c) foranstaltninger der i væsentlig grad berører en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning.

Traktaten indeholder desuden en mulighed for, at medlemsstaterne kan opretholde eller vedtage *strengere nationale beskyttelsesforanstaltninger*. Sådanne foranstaltninger skal være forenelige med traktaten.

EF-Traktatens bestemmelser på miljøområdet – art. 174-176

Artikel 174: Målsætninger og hensyn m.v.

Artikel 175: Procedure, finansiering og gennemførelse

Artikel 176: Strengere nationale beskyttelsesforanstaltninger, minimumsregler

*Artikel 95: "Miljøgarantien". Denne artikel kan på visse betingelser anvendes i forbindelse med lovgivning der sigter mod at harmonisere **det indre marked**. Artiklen giver medlemsstaterne mulighed for at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov som f.eks. beskyttelse af miljø eller arbejdsmiljø.*

Med venlig hilsen

Peter Riis

¹ Den fælles beslutningsprocedure er beskrevet i EF-Traktatens artikel 251.